

Konsernijohdon omistajaohjauslinjaukset / Lempäälän Lämpö Oy, tavoitekortin käsittely

Kunnanhallitus 12.05.2025 § 139
464/00.04.02/2025

Valmistelijat kunnanjohtaja Noora Pajari, johdon erityisavustaja Tuulia Rinne

Kuntalain 46 §:n mukaan omistajaohjaus tarkoittaa toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Lempäälän konserniohjeen mukaan konsernijohdon tulee omistajaohjauksen ja muun vuorovaikutuksen keinoin viestiä tytäryhteisöille ne kuntastrategiassa ja talousarviossa asetetut tavoitteet, jotka tytäryhteisön tulee omassa liiketoiminnan suunnittelussaan ottaa huomioon.

Konsernijohdon omistajaohjauslinjaukset (tavoitekortti) asettuvat kuntastrategian ja talousarviotavoitteiden välimaastoon. Kuntastrategia ohjaa kunnan toimintaa pitkällä aikavälillä (2022-2030) kun taas talousarviotavoitteet asetetaan yhdeksi vuodeksi kerrallaan ja siten, että tavoite tulee saavuttaa talousarviovuoden aikana. Konsernijohdon omistajaohjauksen tueksi hyväksyttävä tavoitekortti toimii konsernijohdon keskipitkän aikavälin tahtotilana, joka antaa omistajaohjauksen yksittäisille toimenpiteille suuntaa talousarviovuodet ylittäen.

Tavoitekorttityöskentelyn päätehtävänä on vahvistaa konsernijohdon näkemystä siitä, miksi yhtiö on olemassa ja miten se toteuttaa omistajan tahtotilaa keskipitkällä aikavälillä (kohta 1). Sen lisäksi sillä on kaksi muutakin tehtävää (kohdat 2 ja 3):

- 1) Tytäryhtiökohtainen tavoitekortti on konsernijohdon omistajaohjauksen väline. Tavoitekorttiin kirjataan omistajan tahtotila.

Konsernijohto käyttää tavoitekorttiin kirjattua omistajan tahtotilaa valmistelunsa ja päätöksentekonsa tukena, kun se antaa ennakkokannan yhtiötä koskevassa asiassa tai valmistelee valtuustolle yhtiötä koskevaa päätöstä. Tavoitekortti toimii siten muun muassa kunnan ja yhtiön talousarviotavoitteiden valmistelun tukena. Onnistuneessa omistajaohjauksessa kunnan yhtiötä koskevat yksittäiset päätökset ovat linjassa konsernijohdon hyväksymän tavoitekortin kanssa. Tavoitekortti toimii myös yhtiön oman valmistelun tukena. Vaikka yhtiö tekee päätöksensä itsenäisesti ja pyytää erikseen kunnalta ennakkokannan konserniohjeen mukaisissa asioissa, toimii tavoitekorttiin kirjattu tahtotila valmistelua suuntaavana ohjeena.

- 2) Tytäryhtiökohtainen tavoitekortti toimii raportoinnin välineenä.

Yhtiön kirjaamat ajankohtaiset asiat yhtiöstä ja yhtiön toimintaympäristöstä vahvistavat konsernijohdon käsitystä omistamastaan yhtiöstä ja mahdollistavat omistajatason ratkaisujen oikea-aikaisen etsimisen. Tavoitekortti ei muuta kunnan olemassa olevia käytäntöjä perusraportoinnin eli konserniseurannan ja -valvonnan osalta. Pääasiallinen toiminnan ja tavoitteiden raportointi tapahtuu osavuositarkastusten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

- 3) Tavoitekortti toimii perehdytyksen välineenä.

Tavoitekortin alkuun on kuvattu yhtiön perustiedot. Tavoitekortin kautta mm. uudet päättäjät kunnanhallituksessa ja yhtiön hallituksessa pääsevät kootusti tutustumaan yhtiön tehtäviin ja tarkoitukseen.

Näiden kohtien lisäksi tavoitekortissa käsitellään yhtiötä koskevia omistajatason strategisia riskejä. Kunnan toiminnan osalta sisäinen valvonta ja riskienhallinta on kunkin yksittäisen, kunnan palveluja tuottavan yhteisön toimivan johdon tehtävä, mutta kunnan on sopimuksilla, konserniohjeilla ja muilla omistajaohjauksellisilla toimilla varmistettava, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmät toimivat myös näissä peruskunnan ulkopuolissa organisaatioissa (HE 268/2014 vp, s. 168).

Tavoitekortin käsittely 2025

Tavoitekortteja on valmisteltu yhtiökohtaisissa valmistelutapaamisissa alkuvuonna 2025, joihin osallistui yhtiön toimitusjohtaja, puheenjohtaja, kunnanjohtaja ja johdon erityisavustaja. Ennen kunnanhallituksen käsittelyä tavoitekortti on käsitelty yhtiön hallituksessa, jossa yhtiön hallitus on luonut tavoitekorttiversion, johon se on valmis sitoutumaan. Kunnanjohtajan esitys tavoitekortin sisällöksi on kuitenkin itsenäinen.

Koska kunnanhallitus päätti syksyllä 2024 erillisestä Lempäälän Lämpö Oy:tä koskevasta omistajastrategiasta (KH 12.8.2024 § 153), on keskipitkän aikavälin tahtotilaa kuvaavaa tavoitekortti päivitetty vastaamaan uutta omistajastrategiaa. Tavoitekortin keskipitkän aikavälin tahtotila sisältää nyt omistajastrategiassa kuvatut taloudelliset, toiminnalliset ja ekologiset tavoitteet. Edellisvuoden tavoitekortista on säilytetty ainoastaan tahtotila, joka edellyttää kuntakonsernin synergiaetujen hyödyntämistä.

Tavoitekortteja koskeva toimintamalli on ollut käytössä keväästä 2023 lähtien. Vuosittaisella käsittelyllä mahdollistetaan keskipitkän aikavälin tahtotilan toteutumisen seuranta ja sen mahdollinen päivittäminen sekä yhtiötä koskevien ajankohtaisten asioiden läpikäyminen. Seuraavan kerran tavoitekortteja käsitellään jälleen keväällä 2026.

Lempäälän Lämpö Oy omistajan tahtotilan toteuttajana

Lempäälän Lämpö Oy ja Lempäälän Energia Oy fuusioituvat vuodenvaiheessa 2024/2025. Kunnanhallitus päätti fuusioituvaa yhtiötä koskevasta keskipitkän aikavälin tahtotilasta toukokuussa 2024 (KH 27.5.2024 § 117), ja tärkeimmäksi tahtotilaksi nousi yhtiön toiminnan kannattavuus, kilpailukykyisyys ja kustannustehokkuus. Tämän eteen yhtiö on mm. korjannut hinnoitteluaan polttoaineiden hinnankehityksen mukaisesti, minkä lisäksi sähkön myynnin liikevaihto on kasvannut huomattavasti. Yhtiö on myös mahdollisuuksien mukaan kehittänyt toimintansa huoltovarmuutta (tahtotila 2). Kaukolämmön päästökerroin on laskenut vuodesta 2023 vuoteen 2024, mikä voidaan nähdä onnistumisena ympäristöystävällisten energiamuotojen lisäämisessä ja haitallisten vähentämisessä (tahtotila 3).

Lempäälän Lämpö Oy:tä koskeva tavoitekortti on kokousasian liitteenä. Tytäryhtiökohtaiset tavoitekortit ovat osittain salassa pidettäviä asiakirjoja julkisuuslain 24 §:n 1 momentin kohdan 20 perusteella. Lisäksi tavoitekortteissa voi olla ei-julkista tietoa, mikä tarkoittaa sitä, että asia tulee julkiseksi vasta myöhemmin (julkisuuslaki 6 §). Tavoitekortin julkinen osa, joka sisältää yhtiön perustiedot sekä omistajan tahtotilan, julkaistaan verkkosivuilla pöytäkirjan yhteydessä.

Toimivalta: Kuntalain 48 §:n mukaan konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä. Hallintosäännön 4. luvun 1 §:n mukaan Lempäälän kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Hallintosäännön 4. luvun 2 §:n mukaan kunnanhallitus laatii vuosittain kuntakonsernin sisäisten yhteisöjen omistajaohjauslinjaukset. Tavoitekortti toimii hallintosäännössä tarkoitettuna vuosittaisena omistajaohjauslinjauksena. Hallintosäännön 11. luvun 3 §:n mukaan konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.

Lisätietoja kunnanjohtaja Noora Pajari, noora.pajari@lempaala.fi, puh. 040 769 5259

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää hyväksyä Lempäälän Lämpö Oy:n tavoitekortin omistajan tahtotilaksi. Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi tavoitekortissa esitetyt muut tiedot, ajankohtaiset asiat ja riskienhallinnan osuuden
Päätös	Kunnanhallitus päätti hyväksyä Lempäälän Lämpö Oy:n tavoitekortin omistajan tahtotilaksi. Kunnanhallitus merkitsi tiedoksi tavoitekortissa esitetyt muut tiedot, ajankohtaiset asiat ja riskienhallinnan osuuden. Merkittiin pöytäkirjaan, että toimitusjohtaja Toni Laakso oli asiantuntijana läsnä pykälän käsittelyn ajan klo 15.41 - 16.04.
Otteet	Lempäälän Lämpö Oy:n hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja
Tiedoksi	kunnan johtoryhmä